

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR
SANITARNY W LEŻAJSKU**

*Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego
Powiatu Leżajskiego za 2022 r.*

Leżajsk 2023 r.

Spis treści

Wstęp	3
1. Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia.....	4
2. Higiena Dzieci i Młodzieży	5
3. Epidemiologia	6
4. Higiena Komunalna.....	9
5. Higiena Żywności i Żywienia.....	12
6. Higiena Pracy	15
7. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	16
8. Podsumowanie	17

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Leżajsku realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego, określone w ustawie z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, do których należą: ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości środowiskowych, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Działania prowadzone są w obszarach, które mają zabezpieczać realizację wspomnianego celu i dotyczą:

- sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, polegającego m.in. na uzgadnianiu planów zagospodarowania przestrzennego i wymagań higieniczno-sanitarnych określonych dla budownictwa,
- sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego nad przestrzeganiem przepisów higienicznych i zdrowotnych określonych dla poszczególnych obszarów naszego życia, takich jak środowisko, szkoła, praca, czy szeroko rozumiana żywność i żywienie,
- prowadzenia działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i chorób wynikających z warunków pracy,
- inicjowania i prowadzenia działalności oświatowo-zdrowotnej zmierzającej do kształtowania właściwych postaw i zachowań zdrowotnych.

Niniejszą ocenę przygotowano w oparciu o dokonaną przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Leżajsku analizę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych oraz wyniki kontroli i innych czynności podejmowanych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Leżajsku w roku 2022.

Przy zapoznaniu się z przedstawionymi informacjami należy zwrócić uwagę na fakt, że działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w I kwartale roku 2022 zostały ukierunkowane na zwalczanie epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

W opracowaniu przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące stanu sanitarnego powiatu leżajskiego na dzień 31 grudnia 2022 r.

1. Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia.

Zadania Oświaty Zdrowotnej i Promocja Zdrowia PSSE w Leżajsku wynikają z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, założeń Narodowego Programu Zdrowia, wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia oraz sytuacji epidemiologicznej i potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu leżajskiego.

Do marca 2022 działania OZIPZ skierowane były na walkę z pandemią SARS-CoV-2. Od kwietnia rozpoczęto realizację zadań związanych z profilaktyką i promocją zdrowia. W związku z powyższym przeprowadzono 48 wizytacji w ramach koordynowania przebiegu programów prozdrowotnych realizowanych w placówkach szkolno – wychowawczych.

Podczas ferii zimowych i wakacji zorganizowano 7 pogadanek na koloniach, półkoloniach, obozach sportowych i piknikach rodzinnych na temat bezpieczeństwa dzieci i młodzieży podczas wypoczynku – obejmując 328 dzieci. Podczas akcji rozpropagowano materiały edukacyjne dot. „patentu na bezpieczne wakacje”, „profilaktyki czerniaka i chorób odkleszczowych”.

Pracownik OZiPZ zasiadał w jury konkursu plastyczno – fotograficznego skierowanego do dzieci i młodzieży z powiatu leżajskiego pod hasłem „Bezpieczne wakacje 2022” organizowanego przez Komendę Powiatową Policji w Leżajsku.

W ramach „Tygodnia Profilaktyki Chorób Zakaźnych” we wrześniu 2022 w Szkole Podstawowej w Kuryłówce odbyło się spotkanie połączone z prezentacją multimedialną na temat chorób zakaźnych, ich profilaktyki, szczepień a także podstawowych zasad higieny ciała i żywienia skierowanych dla uczniów kl. VI-VIII- ok. 70 osób.

Ze względu na konflikt zbrojny w Ukrainie PSSE w Leżajsku rozpropagowała informacje i materiały dotyczące chorób zakaźnych i zapobieganie ich poprzez szczepienia, zasad higieny i bezpieczeństwa żywności oraz nawiązano współpracę z Punktami Pomocy dla Uchodźców z Ukrainy.

W trakcie roku udało się nagłośnić i rozpropagować w mediach i portalach społecznościowych akcje i kampanie takie jak:

- „EFSA- Wybieraj bezpieczną żywność”
- „Profilaktyka nowotworowa”
- „Europejski tydzień wiedzy o antybiotykach”
- „Czy wiesz że...” dot. profilaktyki HIV/AIDS
- „#SzczepimySię”
- „Problem wagi ciężkiej”
- „Światowy Dzień Zdrowia”

W związku z rozwojem technologii cyfrowej Państwowa Inspekcja Sanitarna mając na celu dotarcie do jak najszerszego grona społeczeństwa PSSE na profilach społecznościowych (Facebook, Instagram) publikuje posty i artykuły dotyczące promowania zdrowego stylu życia, promocji szeroko rozumianego zdrowia publicznego i profilaktyki chorób oraz ich zapobiegania poprzez szczepienia ochronne. Zainteresowanie social mediami wśród mieszkańców jest coraz większe co potwierdzają statystyki.

2. Higiena Dzieci i Młodzieży

Działalność Higieny Dzieci i Młodzieży w zakresie nadzoru nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji koncentrowała się na zapewnieniu odpowiedniego standardu higienicznego dla pracy i wypoczynku dzieci i młodzieży.

W roku 2022 w ramach nadzoru nad warunkami pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania przeprowadzono kontrole placówek oświatowo-wychowawczych oraz dokonano oceny form wypoczynku dzieci i młodzieży.

Ogółem przeprowadzono 108 kontroli, podczas których dokonano oceny:

- stanu sanitarno- technicznego placówek,
- stanu zdrowotnego w szkolnych pracowniach komputerowych,
- tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych,
- przechowywania i oznakowania substancji oraz preparatów chemicznych w szkołach,
- infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
- obciążenia uczniów ciężarem tornistrów,
- dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii,
- dożywiania dzieci i młodzieży
- oceny placówek celem wydania decyzji na prowadzenie żłobka oraz szkoły policealnej
- oceny placówek pod względem przygotowania do nowego roku szkolnego.

Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na zapewnienie odpowiednich warunków do utrzymania higieny osobistej w szkołach i placówkach oraz bezpieczeństwa i higienicznej organizacji zajęć. Przeprowadzone kontrole wykazały, że wszystkie placówki zapewniły w sanitariatach dla uczniów dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, mydła w dozownikach, suszarek do rąk lub ręczników jednorazowych, papieru toaletowego, a także właściwy stan techniczny i sanitarny pomieszczeń i armatury sanitarnej. Każda z placówek posiada centralne ogrzewanie oraz instalacje wodociągowe i kanalizacyjne/szambo.

Zajęcia prowadzone są w systemie jednozmianowym, co umożliwia przestrzeganie zasad higieny pracy umysłowej.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego nie uległa zmianie. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń do prowadzenia zajęć w-f dobry. W dalszym ciągu tylko Szkoła Podstawowa w Wólce Łętowskiej nie posiada sali gimnastycznej, zajęcia w-f prowadzone są na korytarzu lub boisku sportowym.

W 2022 r. objęto nadzorem Szkołę Policealną „MERIDUM” w Leżajsku oraz jej filię w Grodzisku Górnym.

Wszystkie skontrolowane placówki zapewniają uczniom możliwość korzystania z ciepłych posiłków (wśród skontrolowanych placówek 10 posiada stołówkę, 8 korzysta z cateringu), natomiast dla uczniów o niższych dochodach w rodzinie obiady są dofinansowane przez MOPS / GOPS. Z dożywiania korzysta ogółem 46 % uczniów, z tego 12 % jest dofinansowanych. Szkoły podstawowe kontynuują uczestnictwo w programie promującym racjonalne żywienie pn. "Program dla szkół".

Placówki posiadające świetlice, dostosowują czas pracy do dojazdu oraz pobytu dzieci w szkole. W obiektach, które nie posiadają świetlicy zapewniona jest opieka świetlicowa.

Skontrolowano 35 form wypoczynku w tym 11 w miejscu zamieszkania, 1 obóz pod namiotami, 16 wyjazdowych oraz 7 „otwartych drzwi”, które prowadzone były bez zastrzeżeń. Wszystkie placówki zapewniły uczestnikom wypoczynku bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

Podczas kontroli sanitarnych w placówkach stwierdzono przestrzeganie stosowania zakazu palenia papierosów na terenie placówek dziecięcych i młodzieżowych oraz oznakowania budynku znakiem graficznym i słownym o zakazie palenia tytoniu.

Niezależnie od prowadzonych w okresie wakacyjnym prac remontowych w dwóch przypadkach, w których stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego wydano decyzje administracyjne. Dotyczyły one niezabezpieczonych przestrzeni pomiędzy biegami schodów oraz zniszczonych schodów głównych prowadzących do budynku.

Ponadto w 2022 r. wspólnie z działem Oświaty Zdrowotnej i Komunikacji Społecznej przeprowadzono kampanie pn. „Problem wagi ciężkiej” dotyczącą profilaktyki wad postawy u dzieci. Pomiaru dokonano w 5 szkołach u 374 uczniów.

3. Epidemiologia.

I. Obiekty służby zdrowia.

W ewidencji pionu epidemiologii na dzień 31.12.2022 r. były pod nadzorem 143 podmioty wykonujące działalność leczniczą:

- szpital
- stacja dializ
- przychodnie
- poradnie
- medyczne laboratoria diagnostyczne
- zakłady/ gabinety rehabilitacji leczniczej
- indywidualne praktyki lekarskie
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie
- indywidualna specjalistyczna praktyka położnej.

W roku 2022 z zaplanowanych 102 kontroli przeprowadzono 96 oraz dodatkowo 2 kontrole nieplanowane (interwencyjne). Poddane kontrolom podmioty wykonujące działalność leczniczą spełniają wymagania dotyczące przestrzegania procedur sanitarno-higienicznych, właściwego doboru preparatów dezynfekcyjnych, właściwego postępowania z bielizną czystą i brudną oraz właściwego postępowania w zakresie gospodarki odpadami medycznymi,

a szczególnie w zakresie zakaźnych odpadów medycznych, jak również przeprowadzenia kontroli wewnętrznych dotyczących zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. W w/w podmiotach leczniczych opracowano i wdrożono procedury zapewniających ochronę przed zakażeniami chorobami zakaźnymi w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Decyzji administracyjnych nie wydano.

II. Zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych.

W związku z trwającą w 2022 roku pandemią do 27 marca podejmowane były działania polegające na niezwłocznym obejmowaniu nadzorem epidemiologicznym osób z dodatnim wynikiem SARS-CoV-2 (izolacja) oraz osób ze styczności z nimi (kwarantanna). Od 28 marca zniesiony został obowiązek izolacji i kwarantanny. W roku 2022 opracowano 18 ognisk chorób zakaźnych (wystąpiło 14 ognisk COVID-19 w tym 11 szpitalnych oraz 3 w Domach Pomocy Społecznej; 1 ognisko szpitalne wywołane przez *Clostridium difficile*, 1 ognisko domowe wywołane przez Rotawirus oraz 2 ogniska Salmonellozy: szkolne oraz domowe).

W roku 2022 odnotowano 2836 przypadków potwierdzonych zakażeń w kierunku SARS-CoV-2, z czego zarejestrowano 45 zgonów.

W przypadku chorób odzwierzęcych oraz pokąsań przez zwierzęta, zapobiegawcze działania prowadzone były przy współpracy z Powiatową Inspekcją Weterynaryjną.

Ogółem opracowano 3540 wywiadów epidemiologicznych dotyczących chorób zakaźnych.

Pion epidemiologii wydał:

- 6 decyzji nakazujących powstrzymanie dziecka od uczęszczania do przedszkola, do czasu uzyskania trzykrotnych ujemnych wyników w kierunku nosicielstwa schorzeń jelitowych,
- 1 decyzję nakazującą powstrzymanie ucznia szkoły średniej od udziału w czynnościach wymagających kontaktu z żywnością w trakcie pobieranej nauki, do czasu uzyskania trzykrotnych ujemnych wyników w kierunku nosicielstwa schorzeń jelitowych,
- 1 decyzję nakazującą powstrzymanie osoby od wykonywania pracy, do czasu uzyskania trzykrotnych ujemnych wyników w kierunku nosicielstwa schorzeń jelitowych,
- 1 decyzję związaną ze zbiorowym zatruciem pokarmowym nakazującą zamknięcie kuchni i stołówki oraz przeprowadzenie dezynfekcji wymienionych pomieszczeń i sprzętów wykorzystywanych do przygotowywania posiłków

- 5 decyzji wygaszających wyżej wymienione.

Analizując sytuację epidemiologiczną powiatu i zestawiając zachorowania i zakażenia na choroby zakaźne w porównaniu do 2021 r. stwierdzono:

a/ wzrost zachorowań:

- salmonelloza **z 27 do 67**
- inne bakteryjne zakażenia jelitowe **z 28 do 64**
- wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe **z 30 do 113**
- płonica **z 0 do 6**
- bolerioza **z 20 do 38**
- ospa wietrzna **z 34 do 261**

b/ spadek zachorowań :

- styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień **z 23 do 18**
- SARS-CoV-2 **z 3378 do 2847**
- biegunki i zapalenia żołądkowo – jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu **z 42 do 32.**

W zakresie pozostałych chorób zakaźnych sytuacja epidemiologiczna utrzymuje się na zbliżonym poziomie w stosunku do ubiegłego roku.

III. Szczepienia ochronne - realizowane są w 23 placówkach. Opieką profilaktyczną zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych objętych jest 12756 dzieci i młodzieży w wieku od 0 -19 r.ż. Realizacja szczepień ochronnych obejmuje szczepienia obowiązkowe i zalecane.

Wnioski:

1. Stan sanitarno-techniczny podmiotów leczniczych ocenia się jako zadowalający.
2. W przypadku większości wykazanych chorób zakaźnych stwierdzono znaczny wzrost zachorowań w porównaniu do roku 2021.
3. Liczba osób uchylających się od szczepień ochronnych na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się na podobnym poziomie. W roku 2022 zarejestrowano 20 nowych osób uchylających się od szczepień ochronnych – są to rodzice 15 dzieci, które na skutek odmowy rodziców nie zostały poddane obowiązkowym szczepieniom ochronnym

4. Higiena Komunalna.

Pod nadzorem Higieny Komunalnej PSSE w Leżajsku znajdowało się 150 obiektów użyteczności publicznej, 18 wodociągów, przeprowadzono 173 kontrole.

1. Zaopatrzenie w wodę.

Powiat leżajski zaopatrywany jest w wodę z ujęć głębinowych przez 18 wodociągów. Nadzór nad zaopatrzeniem i jakością wody w wodociągach prowadzony był zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) oraz w oparciu o harmonogramy poboru próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Próbkę wody były pobrane zgodnie z harmonogramem na 2022r. (67 próbek). Dodatkowo w ramach nadzoru pobrano: 5 próbek z wodociągu Leżajsk w związku z prowadzonym dochodzeniem epidemiologicznym w kierunku zatrucia pokarmowego w szkole, 2 próbki w związku z sytuacją na Ukrainie, 1 próbkę w związku z interwencją konsumenta oraz 3 próbki związane z procesem wewnętrznego sterowania jakością pobierania próbek wody. W 2022 r. do PSSE została zgłoszona interwencja przez mieszkańca w sprawie złej jakości wody (wodociąg MZK Leżajsk). Pobrane próbki w ramach nadzoru nie wykazały przekroczeń.

PPIS w Leżajsku w 2022 r. 98 decyzji na przydatność wody na spożycie przez ludzi oraz 1 decyzję na zatwierdzenie systemu jakości w Laboratorium SGS Eko Projekt Sp. z o.o. , Oddział Leżajsk. W celu wyegzekwowania poprawy jakości wody oraz po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia ludzi PPIS wydał 2 decyzję, w których stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia w 2 wodociągi:

- wodociąg Hortino w związku z przekroczeniem bakterii grupy coli (9 i 4 jtk/100ml przy dopuszczalnej normie 0jtk/100ml),
- wodociąg Łętownia w związku z przekroczeniem bakterii grupy coli (9 i 9 jtk/100ml przy dopuszczalnej normie 0 jtk/100ml).

Obie decyzje zostały zrealizowane.

Ponadto PPIS wydał decyzję na warunkową przydatność wody do spożycia na inny podmiot zaopatrujący w wodę tj. wodociąg SPZOZ Leżajsk w związku z przekroczeniem bakterii grupy coli (7 i 2 jtk/100 ml przy dopuszczalnej normie 0 jtk/100 ml).

Odnotowano krótkotrwałe przekroczenia bez wydawania decyzji w następujących wodociągach:

- wodociąg Browar, stwierdzono nieprawidłową ilość mikroorganizmów w 22 °C/1ml powyżej 300,
- wodociąg MZK Leżajsk, stwierdzono przekroczenie bakterii grupy coli tj. 1 jtk/100ml. W tym samym dniu próbki pobierało Laboratorium zewnętrzne. Wyniki badań nie wskazały przekroczeń.

Ponadto:

PPIS w Leżajsku wydał 3 oceny na przydatność wody do spożycia w obiektach nadzorowanych przez Inspekcję Weterynaryjną.

W 2022 roku sporządzono wystąpienie do przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych w sprawie prowadzenia kontroli wewnętrznej oraz wspólnego opracowania harmonogramu

poboru próbek wody na 2022 r. W roku sprawozdawczym właściciele nadzorowanych urządzeń wodociągowych nie występowali do tut. Inspektora o akceptację oceny ryzyka i ocenę bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów. Większych inwestycji na wodociągach nie prowadzono.

Po analizie oceny jakości wody oraz elementów ryzyka zdrowotnego dla konsumentów związanego ze spożyciem wody oraz wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Leżajsku nie stwierdza istotnych zagrożeń dla zdrowia populacji powiatu leżajskiego, która korzysta z sieci wodociągowych, w związku ze spożyciem wody dostarczanej przez przedsiębiorstwa wodociągowo kanalizacyjne.

Jakość wody produkowanej przez wszystkie wodociągi odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Na terenie powiatu leżajskiego w 2022 r. funkcjonowało kąpielisko położone nad zalewem „Czyste” w Grodzisku Dolnym. Nie wykonano kontroli sanitarnej ze względu na epidemię Covid-19. Właścicielem i odpowiedzialnym za jego stan sanitarno-techniczny jest Gmina Grodzisko Dolne. W trakcie całego sezonu kąpielowego pobrano 4 próbki wody z kąpieliska. Badana woda odpowiadała wymogom zawartym w obowiązujących przepisach. Wydano 4 oceny na przydatność wody do kąpeli. Decyzji nie wydawano.

Ponadto funkcjonowało na zalewie w Brzózce Królewskiej zorganizowane zostały w 2022 r. 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli. Organizatorem odpowiedzialnym za jego stan sanitarno-techniczny jest Spółdzielnia Socjalna „Pod Brzozą” w Brzózce Królewskiej. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną i 1 kontrolę tematyczną. Właściciel w ramach kontroli pobrał 3 próbki, natomiast PPIS wydał 3 bieżące oceny jakości wody do kąpeli. Woda w trakcie sezonu była zdatna do kąpeli.

Z nadzoru pobrano próbki do badań w zakresie Legionella sp. w 4 obiektach zamieszkania zbiorowego w tym (w DPS Piskorowice-Mołynie, DPS Brzoza Królewska, Dom Dziecka Nowa Sarzyna oraz Dom Opieki Zgromadzenia Sióstr Kanoniczek Ducha Świętego w Leżajsku).

W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Leżajsku wydał decyzję nakazową na Dom Pomocy Społecznej w Piskorowicach - Mołyniach z powodu zanieczyszczenia ciepłej wody w natrysku w stopniu średnim bakteriami Legionella w ilości 382 [277;527] jtk/100ml. Decyzja została zrealizowana. Ze względu na ochronę zdrowia i życia ludzkiego decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Po przeprowadzeniu działań naprawczych i ponownym przebadaniu próbek stwierdzono brak skażenia wody bakteriami Legionella sp.

W ramach kontroli wewnętrznej pobrano 12 próbek ciepłej wody do badania w kierunku Legionella w SPZOZ Leżajsk. Woda odpowiadała wymaganiom.

2. Obiekty użyteczności publicznej.

Na terenie nadzorowanym przez PPIS w Leżajsku znajdują się 2 kryte pływalnie całoroczne. W 2022 r. z nadzoru z basenów całorocznych pobrano do badania 8 próbek wody (w których wykonano m.in. 4 analizy w kierunku obecności bakterii Legionella) oraz pobrano 4 próbki z natrysków w kierunku obecności bakterii Legionella.

W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny dokonał zbiorczej rocznej oceny wody na pływalniach. Woda w nieckach basenowych odpowiadała wymaganiom rozporządzeniu

Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać na pływalniach (Dz.U. z 2022 r. poz. 1230).

MOSiR w Leżajsku od 01.10.2022r. do 31.12.2022r. wstrzymał działalności i w związku z tym prób do badań w tych miesiącach nie pobrano.

Pływalnia odkryta MZKS UNIA Nowa Sarzyna w sezonie 2022 r. wstrzymała całkowicie działalność, próbki wody nie zostały pobrane zgodnie z harmonogramem na 2022 r.

W 2022 r. wykonano 136 kontroli sanitarnych z wszystkich 150 ujętych w planie rocznym, dodatkowo poza planem 19 kontroli.

Skontrolowano 7 ustępów publicznych, 2 baseny kryte, 1 DPS w Piskorowicach-Mołyniach.

Skontrolowano 3 cmentarze komunalne. Decyzja wydana na Miasto i Gmina Nowa Sarzyna w 2013 r. w sprawie domu przedpogrzebowego na Cmentarzu Komunalnym w Rudzie Łańcuckiej nadal nie została zrealizowana w pkt. I. 2 dot. doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego elewację na domu przedpogrzebowym. W związku z powyższym wydano 1 postanowienie z nałożeniem grzywny oraz terminem realizacji na 31.08.2023 r.

Nadzorem sanitarnym objęte są również ekshumacje zwłok i transport zwłok. Wydano 129 decyzji zezwalających na ekshumację zwłok, 19 postanowień dot. sprowadzenia zwłok spoza granicy państwa oraz wydano 1 decyzję na wywóz zwłok za granicę.

Skontrolowano 1 pralnię na wniosek zleceniodawcy w związku z wydaniem zaświadczenia o spełnianiu wymagań sanitarno-technicznych określonych w obowiązujących przepisach dla obiektu pralniczego, świadczącego usługi dla podmiotów udzielających świadczenia zdrowotne w trybie stacjonarnym. Stan sanitarno-techniczny obiektu oraz środków transportu oceniono jako dobry. Opracowane procedury są stosowane w obiekcie.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż 1 z powyższych usług, tatuażu oraz sale ćwiczeń, gabinety odnowy biologicznej, sala ćwiczeń stanowią najbardziej liczną grupę obiektów użyteczności publicznej objętą nadzorem sanitarnym. Spośród ujętych w ewidencji w/w zakładów kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w 83 obiektach. W wyniku kontroli wydano 3 decyzje nakazowe (dot. zapewnienia kontroli biologicznej autoklawu, opisywania pakietów sterylnych, zapewnienia środka do dezynfekcji rąk oraz termometru w urządzeniu chłodniczym do przechowywania odpadów medycznych). Nałożono również 2 mandaty karne na kwotę 300 zł brak odpowiedniego preparatu do dezynfekcji narzędzi po usłudze. W pozostałych zakładach nie było zastrzeżeń do bieżącego stanu sanitarno-technicznego i sanitarno – porządkowego.

Ogółem dział higieny komunalnej zaplanował na 2022 r. 168 kontroli, a przeprowadzono 173.

Wydano 240 decyzji (w tym decyzji 8 nakazowych, 1 przedłużająca, 2 płatnicze, 1 umarzające, 1 uchylająca, 98 na dobrą wodę do spożycia, 129 na ekshumację zwłok), nałożono 2 mandaty karne, 19 postanowień na sprowadzenie zwłok z zagranicy, a także 5 opinii sanitarnych.

Podsumowanie

Mieszkańcy powiatu zaopatrywani są z zasobów wód podziemnych, które nadają się do bezpośredniego spożycia lub wymagają w niewielkim zakresie procesu uzdatniania.

Reasumując stan sanitarno-techniczny nadzorowanych obiektów publicznych w powiecie leżajskim można uznać za zadowalający.

5. Higiena Żywności i Żywienia.

Zakresem Higieny Żywności i Żywienia jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu.

W 2022 roku wg rejestru zakładów funkcjonowało w powiecie leżajskim 824 zakładów żywnościowych w tym:

- 319 zakładów produkcyjnych (w tym 279 podmiotów prowadzących produkcję pierwotną, 9 podmiotów prowadzących rolniczy handel detaliczny),
- 149 sklepów spożywczych, w tym 30 supermarketów,
- 98 zakłady żywienia zbiorowego otwartego, w tym małej gastronomii 73,
- 52 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego,
- 92 środków transportu,
- 19 obiektów ruchomych i tymczasowych,
- 6 magazynów hurtowych,
- 4 kiosków,
- 51 innych obiektów obrotu żywnością
- 31 apteki.

W roku 2022 PPIS w Leżajsku zatwierdził i wpisał do rejestru 18 zakładów.

We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 251 kontroli sanitarnych.

Na terenie tut. powiatu działa 98 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego w tym 73 zakłady małej gastronomii, 19 zakładów obiektów tymczasowych i ruchomych, 7 automatów do produkcji lodów, 10 wytwórni ciast i lodów, 30 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego obsługującego zorganizowany wypoczynek letni. W ramach wzmożonego nadzoru w okresie letnim przeprowadzono 26 kontroli, w tym 12 zakładów małej gastronomii zlokalizowanych przy dworcach PKP, PKS oraz w miejscowościach wypoczynku, 2 restauracje, 5 automatów do lodów, 1 obiekt ruchomy oraz 6 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego obsługującego zorganizowany wypoczynek letni. Czynności kontrolne podejmowano w dni wolne od pracy, kiedy to wzrasta liczba osób korzystających z żywienia w tego typu obiektach oraz w godzinach popołudniowych w dni robocze. W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości:

- na 1 obiekcie ruchomym brak czystości i porządku, nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego,
- w 1 automacie do lodów brak płynu do dezynfekcji do kontaktu z żywnością, brak przeszkolenia personelu w procedurach HACCP.

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością tłuszczów przeznaczonych do smażenia przedstawiciele PPIS w Leżajsku przeprowadzili w 10 zakładach małej gastronomii kontrole z użyciem testera. Nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

W roku sprawozdawczym zaplanowano do pobrania 197 próbek żywności, pobrano

236 próbek. Nie pobrano 7 próbek z uwagi na brak asortymentu na terenie tut. powiatu.

Pobrano dodatkowo 42 próbek:

- 37 próbek posiłku obiadowych i wymazów czystościowych w związku z zatruciem w szkole,
- 2 próbki brukselki w kierunku pozostałości pestycydów,
- 3 próbki kosmetyków w kierunku formaldehydu.

Żadna z pobranych prób nie uległa zakwestionowaniu.

W roku 2022 objęto nadzorem realizację programów badania próbek w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych według wymagań rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. U. L 338 z dnia 22.12.2005 r. str. 1 ze zm.) w zakładach produkcyjnych. Opracowanie i realizację harmonogramów badań weryfikowano podczas planowanych kontroli. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W związku z „Planem działania na 2022 r. dot. produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” oraz "Planem zasadniczych zamierzeń PSSE w Leżajsku na rok 2022" przedstawiciele PPIS w Leżajsku przeprowadzili 5 (w tym 3 wspólnie z przedstawicielami PIORiN, 2 wspólnie z przedstawicielami WIOŚ) kontroli podmiotów produkcji pierwotnej, którzy są dostawcami surowców do HORTINO ZPOW Leżajsk Sp. z o.o.. Kontrolami objęto producentów szpinaku, porzeczki czarnej, borówki amerykańskiej, owsa, prosa, gryki– zakres higiena produkcji i środki ochrony roślin. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Ponadto w ramach realizacji planu pobrano do badania 2 próbki szpinaku w kierunku azotanów, 1 próbkę porzeczki czarnej i 1 próbka ziemniaków w kierunku zawartości metali szkodliwych dla zdrowia, 1 próbka owsa w kierunku pozostałości pestycydów. Próbki nie uległy zakwestionowaniu.

Próbki pobierane do badań laboratoryjnych oceniane były pod kątem zgodności znakowania z obowiązującymi przepisami. Oceniono 122 próbki, żadna z nich nie uległa zakwestionowaniu.

W ramach systemu RASFF monitorowana jest nie tylko żywność, ale także przedmioty użytku mające kontakt z żywnością. W 2022 roku przedstawiciele PPIS w Leżajsku w ramach monitorowania wycofywania produktów niebezpiecznych objętych powiadomieniami z systemu przeprowadzili 68 kontroli.

Badania żywności w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO) odbywały się podczas kontroli zakładów produkcyjnych - sprawdzanie dokumentacji produktów. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach nadzoru nad żywnością wzbogacaną, suplementami diety i środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, w zakresie przestrzegania wymagań dotyczących znakowania, prezentacji i reklamy tych środków spożywczych, przedstawiciele PPIS w Leżajsku pobrali do badania 7 suplementów diety - znakowanie uznano za zgodne z wymaganiami prawa żywnościowego. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W odniesieniu do sprzedaży internetowej suplementów diety oraz żywności specjalnego przeznaczenia pod kątem zgodności z obecnie obowiązującym prawem żywnościowym monitorowano serwis Allegro.pl oraz stronę internetową przedsiębiorcy z powiatu leżajskiego prowadzącego sklep zielarsko-medyczny. Nieprawidłowości nie stwierdzono

Na terenie tut. powiatu brak importerów i innych podmiotów wprowadzających po raz pierwszy do obrotu suplementy diety.

Suplementy diety zostały przebadane w kierunku zawartości witamin i minerałów – 6 próbek, zawartość 3MCPD – 1 próbka. Żadna z przebadanych próbek nie uległa zakwestionowaniu.

Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego zostały przebadane w kierunku zawartości WWA – 2 próbki, oceny znakowania 1 próbka, zawartość żelaza, cynku, magnezu, wapnia, potasu 1 próbka. Próbki nie zostały zakwestionowane.

W ramach nadzoru nad żywnością wzbogacaną zostały pobrane 3 próbki w których przebadano zawartość wit. D – 2 próbki oraz zawartość wit. C – 1 próbka. Próbki nie zostały zakwestionowane.

W 2022 r. w ramach prowadzonego nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością przedstawiciele PPIS w Leżajsku pobrali do badania w kierunku migracji ołowiu i kadmu – 1 próbka szklanek z obrzeżem dekorowanym, sumy pierwszorzędowych amin aromatycznych 1 próbka łyżka cedzakowa z nylonu, migracji specyficznej bisfenolu A 2 próbki puszek metalowych lakierowanych. Próbki nie uległy zakwestionowaniu.

W 2022 r. ocena sposobu żywienia zbiorowego została przeprowadzona łącznie w 80 obiektach, w tym typu zamkniętego 45 obiektów (w szpitalu, stołówkach szkolnych i przedszkolnych, na koloniach i obozach)

W roku 2022 dokonano kontroli sanitarnej bloku żywieniowego w szpitalu, oceniono jadłospis dekadowy. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań higieniczno – sanitarnych.

Na terenie tut. Inspektora funkcjonuje 19 stołówek szkolnych oraz 10 stołówek przedszkolnych. W zakresie przestrzegania przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. z 2016 r poz. 1154) w 2022 r. przeprowadzono 19 kontroli stołówek szkolnych i 7 kontroli stołówek przedszkolnych. W kontrolowanych obiektach oceniono jadłospisy. W ocenianym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W związku z zatruciem pokarmowym w szkole pobrano 11 próbek żywności w kierunku oznaczenia *Salmonella spp* oraz 26 próbek wymazów czystościowych w kierunku oznaczenia *Salmonella spp*. Próbki nie uległy zakwestionowaniu.

W 2022 roku w związku z rozpoczęciem II edycji ogólnopolskiej kampanii EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność” przy współpracy z działem Oświaty przeprowadzono 2 szkolenia (prezentacje multimedialne) dla chętnych pracowników PSSE Leżajsk oraz nauczycieli i rodziców Zespołu Szkół w Wierzawicach.

6. Higiena Pracy

Podstawowym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny pracy jest zapobieganie szkodliwym następstwom wpływu pracy na zdrowie człowieka w postaci chorób zawodowych oraz ograniczenie zatrudnienia pracowników przy pracach szczególnie szkodliwych lub uciążliwych.

W 2022 roku nadzorowano warunki pracy w 83 zakładach, które zatrudniały łącznie 3190 osób. Pracownicy pionu Higieny Pracy przeprowadzili łącznie 103 kontrole. W roku 2022 prowadzony był wzmożony nadzór nad wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych w związku z czym przeprowadzono 27 kontroli. Jednym z podstawowych celów kontroli zakładów pracy była ocena stanu sanitarnego uwzględniająca między innymi pomieszczenia i urządzenie stanowisk pracy, zaplecze higieniczno – sanitarne, rozpoznanie i ocenę czynników szkodliwych w środowisku pracy, ryzyko zawodowe dotyczące niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych, wyposażenie pracowników w odzież roboczą i sprzęt ochrony osobistej, zaopatrzenie w środki czystości oraz organizację pierwszej pomocy. W wyniku kontroli wydano 12 decyzji administracyjnych, które zawierały 18 nakazów zobowiązujących pracodawców do poprawy warunków pracy.

W roku 2022 w 14 zakładach stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych NDS i NDN. Z analizy narażenia zawodowego wynika, że 262 pracowników ekspozowanych było na jeden lub kilka czynników szkodliwych dla zdrowia w stężeniach lub natężeniach przekraczających dopuszczalne normatywy higieniczne co stanowi około 8 % ogólnej liczby zatrudnionych w skontrolowanych zakładach. Przekroczenia dotyczyły: hałasu (255 pracowników), pyłów (36 pracowników) i czynników chemicznych (52 pracowników). W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami obowiązujących normatywów higienicznych wydano 12 decyzji dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych. W wyniku prowadzonych działań 60 pracownikom poprawiono warunki pracy w zakresie przekroczeń czynników szkodliwych.

W ramach nadzoru nad substancjami, preparatami i procesami o działaniu rakotwórczym i mutagennym skontrolowanych zostało 10 zakładów. W narażeniu pracuje 94 osoby z tego 19 kobiet. Zakres kontroli obejmował m.in. prowadzenie przez pracodawców rejestru prac, w których występowało narażenie na czynniki rakotwórcze, prowadzenie rejestru pracowników narażonych na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, a także ocenę poziomu stężeń szkodliwych czynników rakotwórczych w środowisku pracy. Ponadto zwracano uwagę na wszelkie podejmowane przez pracodawców działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie chorobom nowotworowym tj. rodzaj zastosowanej wentylacji, wyposażenie pracowników w środki ochrony indywidualnej zapewniające bezpieczeństwo i zdrowie pracownikom oraz badania lekarskie.

W roku 2022 skontrolowano 15 obiektów, w których występują czynniki biologiczne. W narażeniu pracuje 168 osób. W skontrolowanych zakładach przyporządkowano czynniki biologiczne do 1 i 2 grupy zagrożenia zgodnie z Załącznikiem nr 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szkodliwych czynników biologicznych.

W 2022 roku do PPIS w Leżajsku wpłynęły 3 zgłoszenia podejrzeń chorób zawodowych. W związku z prowadzonymi postępowaniami w sprawie chorób zawodowych

przeprowadzono 2 wizytacje w zakładach pracy celem oceny narażenia zawodowego. W 2022 wydawano 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej (choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza).

W roku 2022 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Leżajsku nie prowadził postępowań administracyjnych w sprawie podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w stosunku do osób fizycznych.

Należy podkreślić, że stan bezpieczeństwa w zakładach pracy ulega systematycznej poprawie. Obecnie pracodawcy większą wagę przywiązują do warunków pracy zatrudnionych pracowników i dokładają wszelkich starań aby miejsce pracy było bezpieczne i przyjazne dla pracownika.

7. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.

W roku 2022 w działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wydano m.in. 30 opinii o konieczności sporządzania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko, uzgodniono 6 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji, uzgodniono 24 projekty budowlane oraz uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania 11 nowych obiektów budowlanych. Podobnie jak w latach ubiegłych większość uzgadnianych przedsięwzięć dotyczyła inwestycji infrastrukturalnych związanych z zaopatrzeniem w wodę, kanalizacją oraz drogownictwem. Inwestycje te sprzyjają poprawie stanu sanitarno-higienicznego, a tym samym zdrowotnego dla mieszkańców zwłaszcza terenów wiejskich. Oceniając standardy wykonania należy zauważyć wysoką jakość przekazywanych obiektów, stosowanie nowych technologii, zabezpieczeń chroniących środowisko.

Podsumowanie.

Analizując przedstawioną informację Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Leżajsku stwierdza, że bezpieczeństwo sanitarne powiatu leżajskiego w 2022r. zostało zachowane, a realizacja ustawowych zadań w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru przyczyniła się do dalszej poprawy stanu sanitarnego powiatu.

Rok 2022 był kolejnym rokiem wdrażania rozwiązań teleinformatycznych mających na celu zapewnienie możliwości zoptymalizowanej pod względem czasu, kosztów i skuteczności realizacji zadań w celu przeciwdziałania zagrożeniom zdrowotnym za pomocą rozwoju Systemu Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS). To nowoczesne narzędzie pozwala na poprawę efektywności pracy jednostek Państwowej Inspekcji Sanitarnej, szczególnie poprzez zapewnienie skutecznej reakcji w sytuacjach kryzysowych zagrażających bezpieczeństwu obywateli oraz możliwość agregacji danych zdrowotnych oraz integracji z systemami informatycznymi w obszarze zdrowia publicznego i ochrony zdrowia.

Z kolei w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa przyjętych rozwiązań informatycznych i telekomunikacyjnych w zakresie transmisji danych oraz ochrony przesyłanych i przetwarzanych danych, w tym danych osobowych rozbudowana zostaje wewnętrzna sieć LAN stacji sanitarno-epidemiologicznych oraz rządowa sieć teletransmisyjna GovNet. Rozbudowa infrastruktury sieci GovNet umożliwi teletransmisję danych w ramach sieci o ogólnopolskim zasięgu.

Powiatowa Stacja Sanitarно – Epidemiologiczna w Leżajsku bierze czynny udział we wdrażaniu wyżej opisanych projektów. Przyczyni się to niewątpliwie do zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych społeczeństwa w kontekście bezpieczeństwa sanitarnego, ale także wzrostu poziomu bezpieczeństwa działania stacji sanitarno-epidemiologicznych w zakresie m.in. transmisji danych i ochrony prywatności oraz pozwoli zminimalizować zagrożenia w użytkowaniu wewnętrznej sieci Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

PPIS w Leżajsku dziękuje za dobrą współpracę organom samorządowym, inspekcjom, straży pożarnej, policji oraz pozostałym instytucjom powiatu leżajskiego. Miała ona znaczny wpływ na zwiększenie efektywności działań, podejmowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną w zakresie zdrowia publicznego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Leżajsku
Janusz Nowak
/podpisano elektronicznie/